

БЕЗПЕЧНА ДОРОГА ДОДОМУ

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК
З БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ ДЛЯ ПІШОХОДІВ
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ
СВІТЛОПОВЕРТАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Київ 2021

Міжнародний благодійний фонд «Допомоги постраждалим внаслідок ДТП»

У співпраці з Моторним (транспортним) страховим бюро України

За підтримки компанії ЗМ та ТОВ «КОМПАНІЯ «БІКО»,
офіційного дистриб'юра продукції ЗМ в Україні

Авторський колектив:

Чорний Ю.О., Шевченко В.І., Козоріз В.П.

Безпечна дорога додому:

Методичний посібник з безпеки дорожнього руху Ю.О. Чорний та ін. – К., 2021.

Навчально-методичний посібник, рекомендований до використання у загальноосвітніх навчальних закладах під час підготовки занять з теми безпеки дорожнього руху, уроків з основ безпеки життєдіяльності та охорони праці, тематичних виховних годин та інших освітніх заходів з популяризації та виховання безпечної поведінки дітей на дорогах.

©МБФ, 2021

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1.

Правила дорожнього руху для пішоходів.

1.1. Обов'язки і права пішоходів.

1.2. Обов'язки водіїв перед пішоходами.

1.3. Правила безпеки на залізничному транспорті

1.4. Практичні поради для пішоходів.

1.5. Обов'язки і права пасажирів.

1.6. Основні терміни.

РОЗДІЛ 2.

Світлоповертальні елементи. Рекомендації до використання та популяризації в навчальних закладах.

2.1. Принцип дії.

2.2. Функціональні характеристики. Визначення якості.

2.3. Класифікація світлоповертальних елементів.

2.4. Рекомендації до використання (носіння) світлоповертальних елементів.

2.5. Рекомендації з поглиблення знань та популяризації теми використання світлоповертальних елементів у загальноосвітніх навчальних закладах.

РОЗДІЛ 3.

Страхування в Україні мовою дітей.

ПЕРЕДМОВА

Ніхто не повинен загинути!

Багато хто з пішоходів переконаний, що Правила дорожнього руху написані не для них, а для водіїв, а тому вивчати та виконувати їх зовсім не обов'язково. Ми категорично не погоджуємося з такими думками і вважаємо, що пішоходи є повноцінними учасниками дорожнього руху (такими ж, як водії, пасажирки чи велосипедисти) й тому просто зобов'язані знати й неухильно дотримуватися Правил дорожнього руху, а також бути взаємно ввічливими на дорозі. І це не просто наша забаганка, чи дружня порада, а життєва необхідність, продиктована суворими реаліями сьогодення.

Як свідчить статистика, щоденно внаслідок дорожньо-транспортних пригод на українських дорогах гине від 9 до 12 осіб. І практично кожен третій серед загиблих учасників дорожнього руху – це пішохід, який переходив дорогу в недозволеному місці чи просто стояв на зупинці громадського транспорту, в яку несподівано влетів некерований автомобіль. На жаль, подібні випадки трапляються досить часто й мають дуже плачевні наслідки. Але дуже часто в цьому винні й самі пішоходи, які порушують Правила дорожнього руху чи нехтують елементарними вимогами безпеки.

Правила дорожнього руху для пішоходів, які ми підготували, спираючись на офіційні Правила дорожнього руху, положення Закону України «Про дорожній рух» та інші закони, ухвалені впродовж останнього часу, містять цінні практичні поради для пішоходів та пасажирів, які можуть уберегти їх від травмування та загибелі на дорозі.

Наприкінці 2020 р. до Правил дорожнього руху для пішоходів в Україні внесли норму щодо обов'язкового використання на вулицях і дорогах світлоповертальних елементів у темний час доби, або ж носіння одягу з такими елементами. Це дозволить зробити пішоходів більш видимими для водіїв, а отже, зменшити ризики дорожньо-транспортного травматизму. На відміну від інших країн, серед наших громадян практика використання світловідбивачів заради безпеки на дорозі є ще досить низькою. Дуже важливо прививати ці знання дітям змалку, а ще обов'язково дотримуватися вимог носіння світлоповертальних елементів в організованих дитячих колективах. Ми спробуємо пояснити суть дії світловідбивачів, навчимо їх правильно обирати та використовувати (носити), надамо деякі рекомендації з поглиблення знань та популяризації цієї теми під час роботи з дітьми.

Ми не можемо вберегти від нещасних випадків усіх пішоходів або гарантувати їм повну безпеку на дорозі. Але ми знаємо, як мають поводитись пішоходи в умовах дорожнього руху, щоб не наражати на небезпеку ні себе, ні інших учасників руху. Знаємо і хочемо поділитися цими знаннями з вами та вашими друзями і знайомими.

Знайомство з цими Правилами та рекомендаціями не забере у вас багато часу, але дасть важливу інформацію, яка, можливо, змінить вашу поведінку на дорозі та допоможе уникнути багатьох неприємностей і ризиків. Отож, прочитайте їх та намагайтеся виконувати, аби ваші дороги завжди були щасливими та безпечними.

РОЗДІЛ 1.

ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ ДЛЯ ПІШОХОДІВ

1.1. Пішоходи повинні рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку. Якщо немає тротуарів, пішохідних доріжок або пересуватися по них неможливо, пішоходи можуть рухатися велосипедними доріжками, тримаючись

правого боку і не утруднюючи рух велосипедистам, або в один ряд узбіччям, тримаючись якомога правіше, а у разі його відсутності або неможливості рухатися по ньому – по краю проїзної частини назустріч руху транспортних засобів. При цьому треба бути обережним і не заважати іншим учасникам дорожнього руху.

1.2. Пішоходи, які переносять громіздкі предмети, або особи, які пересуваються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть мотоцикл, велосипед чи мопед, везуть санки, візок тощо, якщо їх рух тротуарами, пішохідними чи велосипедними доріжками або узбіччями створює перешкоди для

інших учасників руху, **можуть рухатися по краю проїзної частини в один ряд.**

1.3. За межами населених пунктів пішоходи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини, **повинні йти назустріч руху транспортних засобів.** Особи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини в інвалідних колясках без двигуна, ведуть мотоцикл, мопед або велосипед, повинні пересуватися в напрямку руху транспортних засобів.

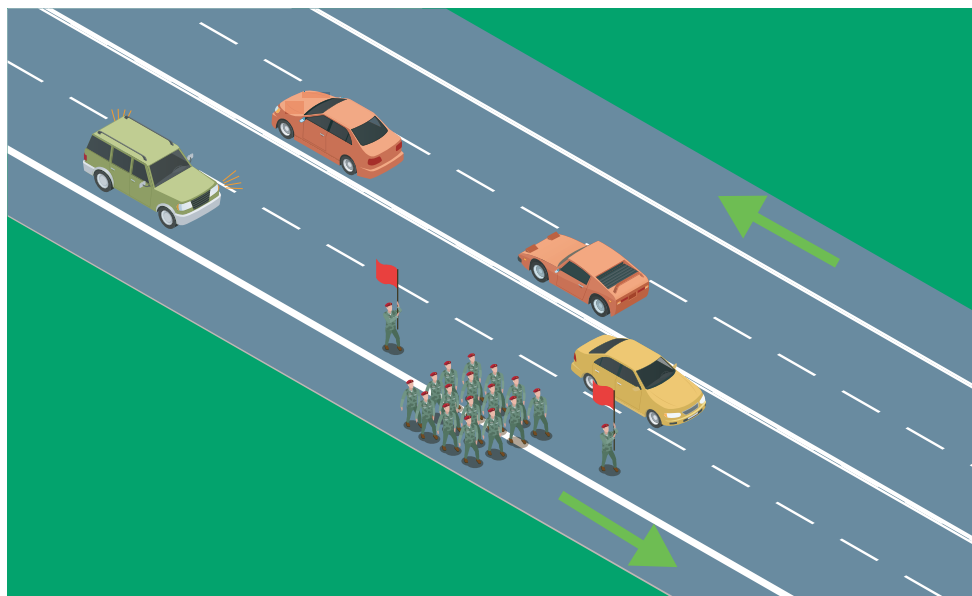

1.4. **У темну пору доби** та в умовах недостатньої видимості пішоходи, які рухаються проїзною частиною чи узбіччям, **повинні використовувати світлоповертальні елементи** (стрічку, наклейку, жилет тощо) або бути в одязі, який має світлоповертальні елементи (внесено до ПДР 11.11.2020р.).

1.5. **Рух організованих груп людей** по дорозі дозволяється **тільки в напрямку руху транспортних засобів** колоною не більш як по чотири особи в ряду за умови, що колона не займає більше половини ширини проїзної частини одного напрямку руху. **Попереду і позаду колони** на відстані 10-15 м з лівого боку **повинні бути супровідники з червоними прапорцями, а у темну пору доби** та в умовах недостатньої видимості – **із засвіченими ліхтарями**: спереду – білого кольору, позаду – червоного.

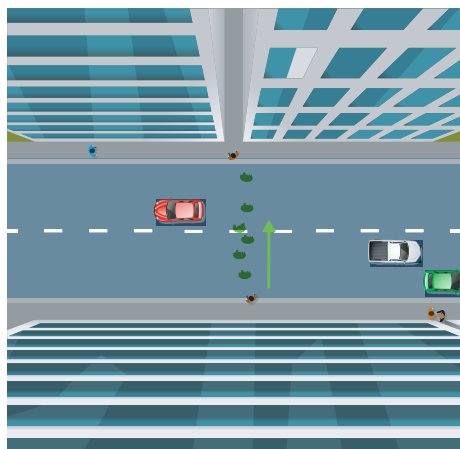
1.6. Організовані **групи дітей** дозволяється водити тільки по тротуарах і пішохідних доріжках, а коли їх немає – **по узбіччю дороги у напрямку руху транспортних засобів** колоною, але тільки у світлу пору доби і лише в супроводі дорослих.

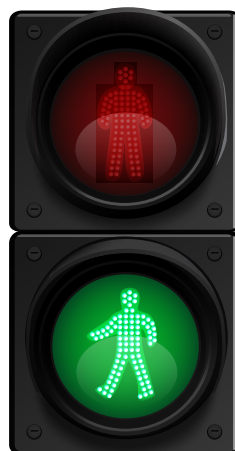
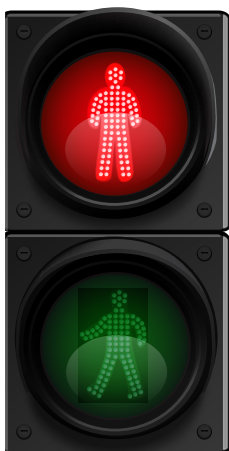
1.7. Пішоходи **повинні переходити** проїзну частину **по пішохідних переходах**, у тому числі підземних і надземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч.

1.8. Якщо в зоні видимості немає переходу або перехрестя, а дорога має не більше трьох смуг руху для обох його напрямків, **дозволяється переходити її під прямим кутом до краю проїзної частини** в місцях, де дорогу добре видно в обидва боки, і лише після того, як пішохід упевниться у відсутності небезпеки.

1.9. У місцях, де рух регулюється, пішоходи **повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора**. У таких місцях пішоходи, які не встигли закінчити перехід проїзної частини дороги одного напрямку, **повинні перебувати на островці безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки** протилежних напрямків, а у разі їх відсутності – на середині проїзної частини і можуть продовжити перехід лише тоді, коли це буде дозволено відповідним сигналом світлофора чи регулювальника та переконаються в безпеці подальшого руху.

1.10. Якщо сигнал світлофора має вигляд силуету пішохода, його дія поширюється лише на пішоходів,

при цьому зелений сигнал дозволяє рух, червоний – забороняє.

1.11. Пішоходи повинні виконувати додаткові вимоги регулювальника, навіть якщо вони суперечать сигналам світлофорів, вимогам дорожніх знаків і розмітки.

1.12. **Перед виходом на проїзну частину** з-за транспортних засобів, що стоять, та будь-яких об'єктів, що обмежують оглядовість, пішоходи **повинні впевнитись у відсутності транспортних засобів, що наближаються.**

1.13. **Чекати** транспортний засіб пішоходи повинні **на тротуарах, посадкових майданчиках,**

а якщо вони відсутні, – на узбіччі, не створюючи перешкод для дорожнього руху.

1.14. На трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, **пішоходам дозволяється виходити на проїзну частину лише з боку дверей і тільки після зупинки трамвая.** Після висадки з трамвая необхідно залишити проїзну частину, не затримуючись.

1.15. У разі
**наближення
транспортного
засобу з
увімкненим
проблисковим
маячком**
червоного та (або)
синього кольору і
(або) спеціальним
звуковим
сигналом

пішоходи повинні утриматися від переходу проїзної частини або негайно залишити її.

1.16. **На автомагістралях і дорогах для автомобілів** пішоходи можуть **переходити проїзну частину лише по підземних або надземних пішохідних переходах**. Дозволяється переходити проїзну частину дороги для автомобілів у спеціально позначених місцях.

1.17. У житловій та пішохідній зоні пішоходам дозволяється рухатися як по тротуарах, так і по проїзній частині. Пішоходи мають перевагу перед транспортними засобами, **але не повинні створювати безпідставних перешкод для їхнього руху.**

1.18. Пішоходам забороняється:

- ✗ а) виходити на проїзну частину, не впевнившись у відсутності небезпеки для себе та інших учасників руху;
- ✗ б) раптово виходити, вибігати на проїзну частину, в тому числі на пішохідний перехід;
- ✗ в) допускати самостійний, без нагляду дорослих, вихід дітей дошкільного віку на проїзну частину;
- ✗ г) переходити проїзну частину поза пішохідним переходом, якщо є розділювальна смуга або дорога має чотири і більше смуг для руху в обох напрямках, а також у місцях, де встановлено огороження;
- ✗ д) затримуватися і зупинятися на проїзній частині, якщо це не пов'язано із забезпеченням безпеки дорожнього руху;
- ✗ е) рухатися по автомагістралі чи дорозі для автомобілів, за винятком пішохідних доріжок, місць стоянки і відпочинку;

1.19. У разі причетності пішохода до дорожньо-транспортної пригоди він **повинен надати**

можливу допомогу потерпілим, записати прізвища та адреси очевидців, повідомити орган чи уповноважений підрозділ Національної поліції про пригоду, необхідні дані про себе і перебувати на місці до прибуття поліцейських.

1.20. Пішохід має право:

- ✓ а) на безпечні умови дорожнього руху, на відшкодування збитків, завданих внаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки руху;
- ✓ б) на вивчення норм і правил дорожнього руху;
- ✓ в) на своєчасне забезпечення екстреною медичною допомогою;
- ✓ г) на отримання від гідрометеорологічних, дорожніх, комунальних та інших організацій, а також відповідних підрозділів Національної

поліції, військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України інформації про умови дорожнього руху;

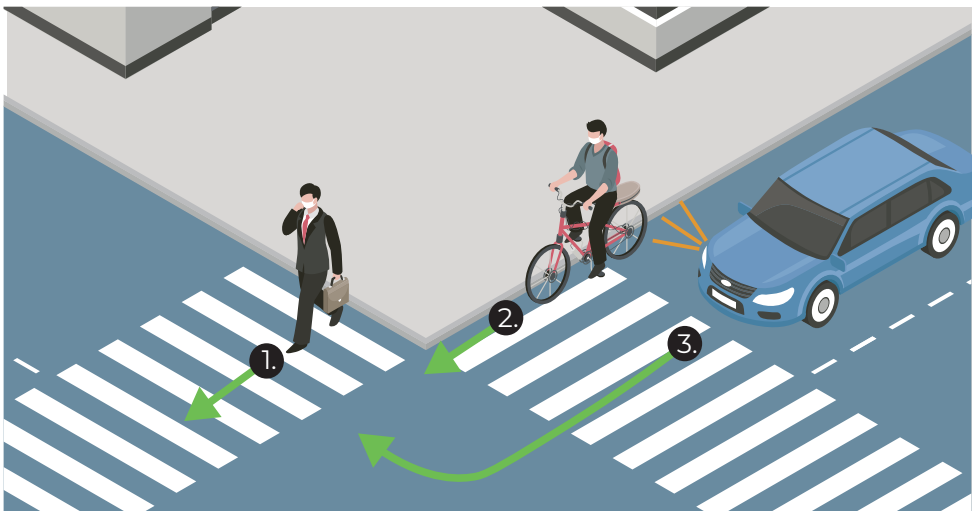
- ✓ д) на перевагу під час переходу проїзної частини позначеними нерегульованими пішохідними переходами, а також регульованими переходами за наявності на те відповідного сигналу регулювальника чи світлофора;
- ✓ е) при відсутності в зоні видимості переходу чи перехрестя переходити дорогу, вулицю, залізничний переїзд під прямим кутом до краю проїзної частини на дільниці, де вона добре проглядається в обидві сторони;
- ✓ є) вимагати від органів виконавчої влади, власників автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів створення умов для забезпечення безпеки дорожнього руху.

2. ОБОВ'ЯЗКИ ВОДІЙ ПЕРЕД ПІШОХОДАМИ

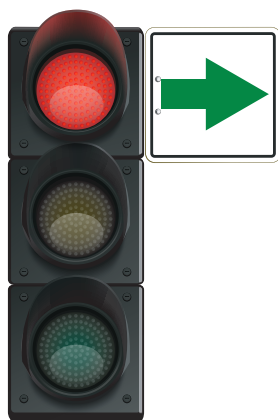
2.1. На регульованих і нерегульованих перехрестях водій, повертаючи праворуч або ліворуч, повинен дати дорогу пішоходам, які переходять проїзну частину, на яку він повертає, а також велосипедистам, які рухаються прямо в попутному напрямку.

2.2. У разі необхідності надання переваги в русі транспортним засобам, які рухаються по перехрещуваній дорозі, водій повинен зупинити транспортний засіб перед дорожньою розміткою 1.12 (стоп-лінією) або 1.13 світлофором так, щоб бачити його сигнали, а якщо вони відсутні – перед краєм перехрещуваної проїзної частини, не створюючи перешкод для руху пішоходів.

2.3. У разі подання сигналу регулювальником або ввімкнення сигналу світлофора, що дозволяє рух, водій зобов'язаний дати дорогу транспортним засобам, що завершують рух через перехрестя, а також пішоходам, які закінчують перехід.

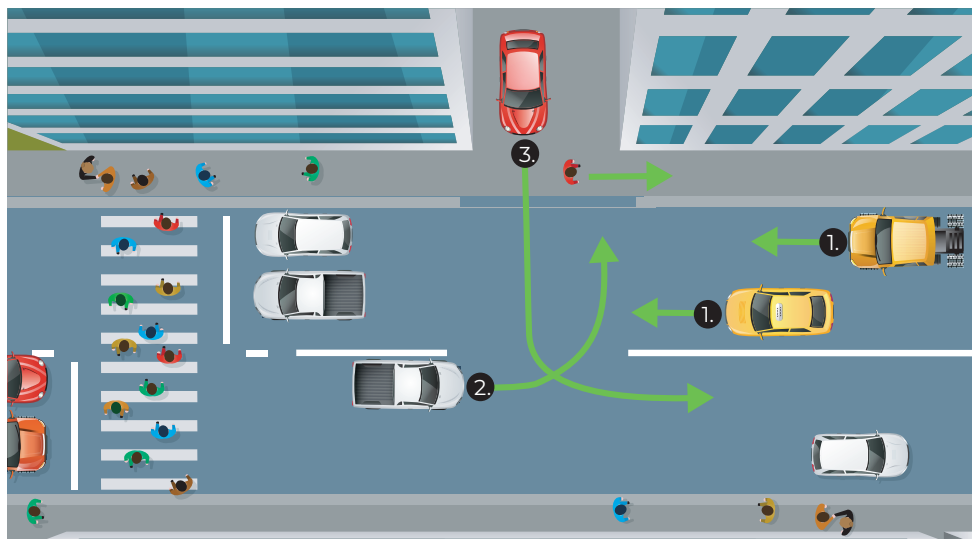

2.4. Під час руху в напрямку стрілки зеленого кольору на таблиці, встановленій на рівні червоного сигналу світлофора із вертикальним розташуванням сигналів, водій повинен зайняти крайню праву (ліву) смугу руху та дати дорогу транспортним засобам і пішоходам, що рухаються з інших напрямків.

2.5. Виїжджаючи на дорогу з житлової зони, дворів, місць стоянки, автозаправних станцій та інших прилеглих територій, водій повинен перед проїзною частиною чи тротуаром дати дорогу пішоходам і транспортним засобам, що рухаються по ній, а з'їжджаючи з дороги – велосипедистам і пішоходам, напрямку руху яких він перетинає.

2.6. Водій транспортного засобу, що наближається до нерегульованого пішохідного переходу, на якому перебувають пішоходи, повинен зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб дати дорогу пішоходам, для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

2.7. На регульованих пішохідних переходах і перехрестях при сигналі світлофора чи регулювальника, що дозволяє рух транспортним

засобам, водій повинен дати дорогу пішоходам, які закінчують перехід проїзної частини відповідного напрямку руху і для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

2.8. Проїжджаючи повз пішоходів, які не встигли закінчити перехід проїзної частини і вимушено перебувають на островці безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних

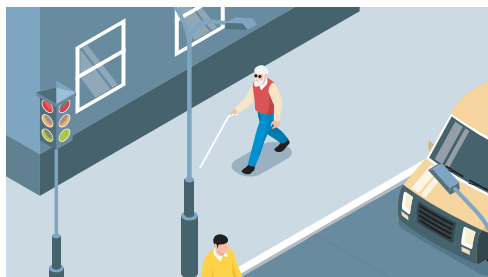

напрямків, водії повинні дотримуватися безпечного інтервалу.

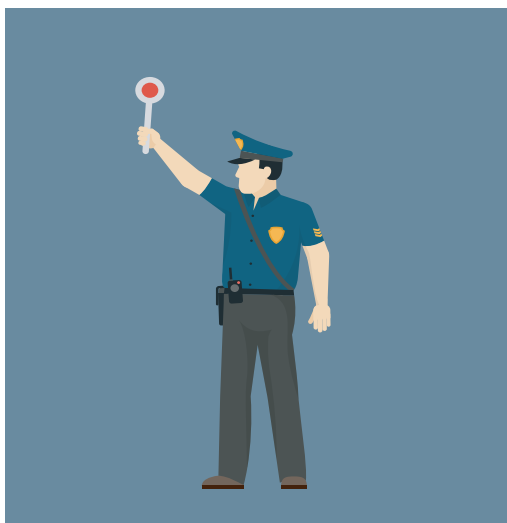
2.9. Якщо перед нерегульованим пішохідним переходом зменшує швидкість чи зупинився транспортний засіб, водії інших транспортних засобів, що рухаються по сусідніх смугах, повинні зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, і можуть продовжити (відновити) рух, лише переконавшись, що на пішохідному переході немає пішоходів, для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

2.10. У будь-якому місці водій повинен пропустити сліпих пішоходів, які подають сигнал тростиною білого кольору, спрямованою вперед.

2.11. Забороняється в'їжджати на пішохідний перехід, якщо за ним утворився затор, який змусить водія зупинитися на цьому переході.

2.12. Водії повинні зупинитися перед пішохідним переходом на сигнал, передбачений підпунктом «в» пункту 8.8 Правил дорожнього руху (рука регулювальника піднята в гору), якщо така вимога надійшла від членів шкільного патруля, загону юних інспекторів руху, відповідним чином екіпірованих, або осіб, що супроводжують групи дітей, і дати дорогу дітям,

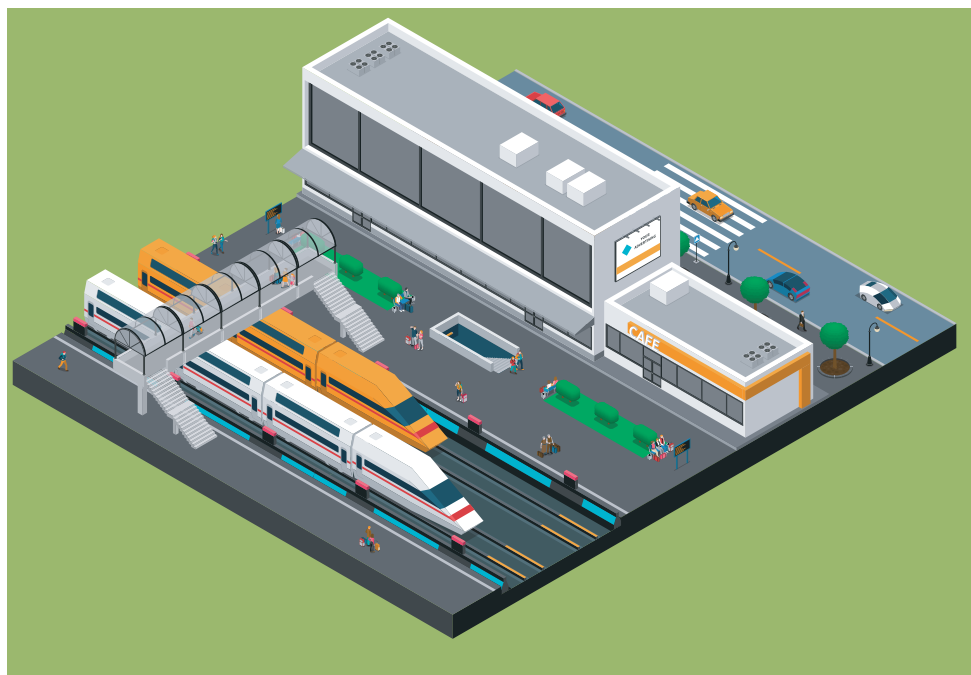

які переходять проїзну частину дороги.

2.13. Водій транспортного засобу повинен зупинитися, щоб дати дорогу пішоходам, які йдуть з боку відчинених дверей до (або від) трамвая, що стоїть на зупинці, якщо посадка чи висадка проводиться з проїзної частини чи посадкового майданчика, розміщеного на ній. Продовжувати рух дозволяється лише тоді, коли пішоходи залишають проїзну частину і в трамваї зачиняються двері.

2.14. Наближаючись до транспортного засобу з розпізнавальним знаком «Діти», що зупинився з увімкненими проблісковими маячками оранжевого кольору та (або) аварійною світловою сигналізацією, водії транспортних засобів, що рухаються по суміжній смузі, повинні зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб уникнути наїзду на дітей.

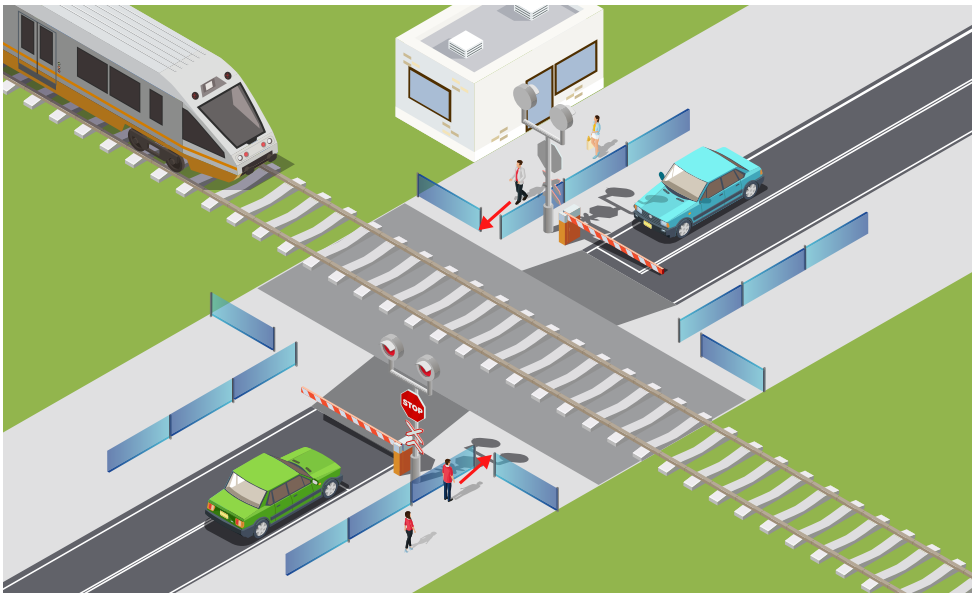

3. ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

- ✓ 3.1. **Пішоходам дозволяється** переходити залізничні колії тільки у встановлених місцях (пішохідні мости, переходи, тунелі, переїзди тощо). На станціях, де немає мостів і тунелів, громадянам належить переходити залізничні колії у місцях, обладнаних спеціальними настилами, біля яких встановлені покажчики «Перехід через колії».
- ✓ 3.2. Перед тим, як увійти в небезпечну зону (ступити на колію), потрібно впевнитись у відсутності поїзда (або локомотива, вагона, дрезини тощо). При наближенні поїзда до

перону або платформи громадяни повинні стежити за звуковими сигналами, що подаються з локомотива, моторвагонного рухомого складу та іншого спеціального самохідного рухомого складу, уважно слухати оповіщення, що передаються по гучномовному зв'язку.

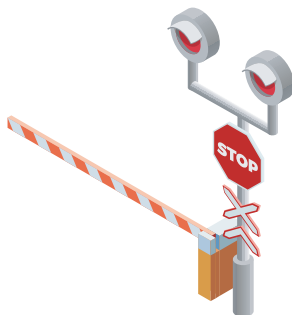
- ✓ 3.3. При наближенні поїзда (або локомотива, вагона, дрезини тощо) треба зупинитись поза межами небезпечної зони, пропустити його і, впевнившись у відсутності рухомого складу, що пересувається по сусідніх коліях, почати перехід.
- ✓ 3.4. Наближаючись до залізничного переїзду, громадяни повинні уважно стежити за світловою і звуковою сигналізацією, а також положенням шлагбаумів. Переходити

колії дозволяється тільки при відкритому шлагбаумі. При відсутності шлагбаума (коли переїзд не охороняється) перед переходом колії необхідно впевнитись, що до переїзду не наближається поїзд (або локомотив, вагон, дрезина тощо).

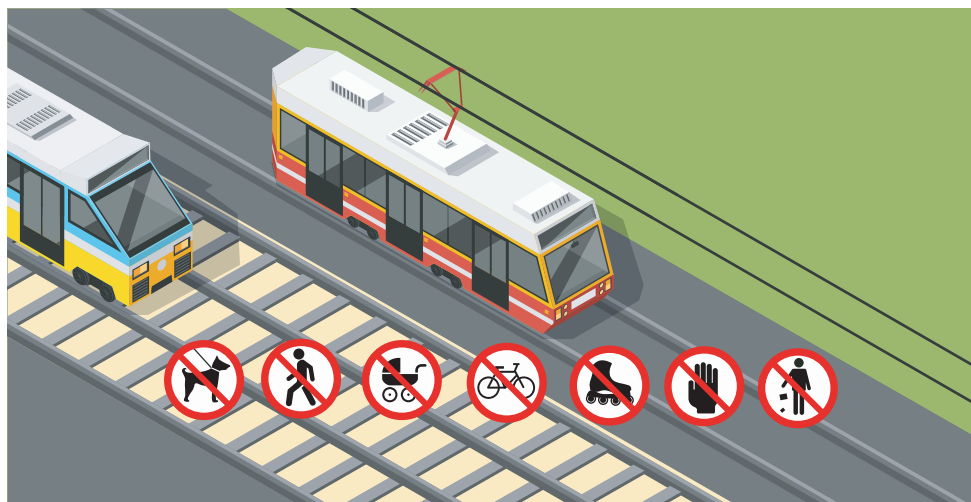
Пішоходам забороняється:

- ✗** 3.5. Ходити по залізничних коліях та наближатися до них на відстань менше п'яти метрів.
- ✗** 3.6. Переходити і перебігати через залізничні колії перед поїздом (або локомотивом, вагоном, дрезиною тощо), що наближається, якщо до нього залишилося менше ніж 400 м.
- ✗** 3.7. Переходити колію одразу після проходу поїзда (або локомотива, вагона, дрезини тощо), не впевнившись, що по сусідніх коліях не пересувається рухомий склад.
- ✗** 3.8. Переходити та переїжджати залізничні колії при закритому положенні шлагбаума або при червоному світлі світлофора та звуковому сигналі переїзної сигналізації.

- ✗ 3.9. На станціях і перегонах пролізати під вагонами і перелізати через автозчепи для переходу через колію.
- ✗ 3.10. Проходити по залізничних мостах і тунелях, не обладнаних спеціальними настилами для проходів пішоходів.
- ✗ 3.11. Пролізати під закритим шлагбаумом на залізничному переїзді, а також виходити на переїзд, коли шлагбаум починає закриватися.
- ✗ 3.12. На електрифікованих лініях підніматися на опори, а також торкатись до металевих проводів заземлення, які ідуть від опори до рейки.
- ✗ 3.13. Наближатися до електропроводу, що лежить на землі, ближче ніж на 10 метрів.
- ✗ 3.14. Підніматися на дахи поїздів, локомотивів та вагонів, а також на конструкції мостів, освітлювальних вишок тощо.

- ❌ 3.15. Класти на рейки залізничної колії будь-які предмети.
- ❌ 3.16. Підходити ближче ніж на 0,5 метри до краю платформи після оголошення про подачу або прибуття поїзда до його повної зупинки.
- ❌ 3.17. Обходити вагони, що стоять на колії, на відстані менше п'яти метрів від крайнього вагона.
- ❌ 3.18. Проходити між розщепленими вагонами, що стоять на колії, якщо відстань між ними менше десяти метрів.
- ❌ 3.19. Сидіти на краю посадкової платформи, перону.
- ❌ 3.20. Знаходитись на об'єктах залізничного транспорту в стані алкогольного сп'яніння.
- ❌ 3.21. Ставити особисті речі на край платформи, перону.

4. ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ПІШОХОДІВ

4.1. Не виходьте на дорогу у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння або під дією інших препаратів, що знижують вашу увагу. Саме такі пішоходи найчастіше потрапляють у ДТП, втрачаючи пильність та відчуття небезпеки. Пам'ятайте, що в такому разі при виникненні дорожньої аварії вам буде дуже складно довести свою правоту.

4.2. Очікуючи на перехресті зеленого сигналу світлофора для переходу дороги, не виходьте на проїзну частину. При загорянні світлофора, почекайте 2-3 секунди, поки всі автомобілі залишать перехрестя.

4.3. Під час переходу дороги не користуйтеся телефонами, плеєрами та іншими пристроями, що можуть відволікати вашу увагу від дорожньої ситуації. Зніміть капюшон, який може обмежувати ваш огляд на дорозі.

4.4. Ніколи не переходьте дорогу на поворотах, де існує обмежений огляд. У водія не буде достатньо часу, щоб вас помітити і пригальмувати.

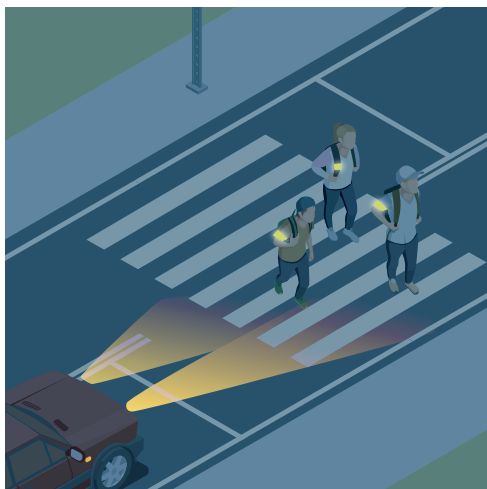
4.5. Пам'ятайте, що навіть на регульованому пішохідному переході існує небезпека наїзду та травмування пішоходів. Переходячи дорогу, переконайтеся, що водії вас бачать і мають намір пропустити. Стежте за дорожньою ситуацією.

4.6. Ідучи у своїх справах, вибирайте один і той же, добре знайомий вам і безпечний маршрут. Якщо є можливість, тримайтеся подалі від проїзної частини дороги.

4.7. Переходячи дорогу з малюком, міцно тримайте його за руку. Учть дитину елементарним правилам дорожнього руху, а головне – власним прикладом показуйте, як правильно поводити себе на вулиці та на дорозі.

4.8. Виберіть безпечний маршрут для своєї дитини, яка ходить до школи, у гурток чи на секцію, і пройдіть з нею цим маршрутом кілька разів. Попередьте дитину про потенційні небезпеки, які можуть підстерігати її в дорозі і перевірте чи правильно вона розуміє обов'язки пішохода.

4.9. Якщо ваша дитина повертається додому в темну пору доби, потурбуйтеся

про те, щоб на її одязі чи рюкзаку були світлоповертальні елементи, які підвищать її видимість для водіїв.

4.10. Якщо ви хочете перейти дорогу на пішохідному переході, але не впевнені у власній безпеці, не переходьте. Почекайте, поки скінчиться потік автомобілів, або подайте водіям знак рукою, який змусить їх зупинитися. Переходьте дорогу разом з іншими пішоходами, бо групу людей легше водіям помітити. Переходьте, а не перебігайте!

4.11. Переходячи дорогу, допоможіть пристарілій або немічній людині, інвалідові, незрячому пішоходу. Не забудьте словом або жестом подякувати дисциплінованому водієві, який дав вам дорогу. Будьте ввічливими до інших учасників дорожнього руху.

4.12. Якщо на регульованому переході не працюють або відсутні пішохідні світлофори, орієнтуйтеся на сигнали транспортних світлофорів. Будьте особливо уважними і обережними в таких ситуаціях.

4.13. Якщо на пішохідному переході ви виявили відсутність дорожнього знака, розмітки чи інші перешкоди, які ускладнюють дорожню ситуацію, повідомте про це представників Патрульної поліції, орган місцевого самоврядування, чи комунальну службу, яка відповідає за утримання об'єктів регулювання дорожнього руху.

Відповідно до Закону України «Про дорожній рух» вони зобов'язані врахувати ваші пропозиції чи зауваження.

4.14. Навіть якщо ви ненадовго виходите з дому, завжди беріть із собою якийсь документ, що посвічує вашу особу. Бажано, щоб в такому документі були вказані ваша домашня адреса, номери телефонів близьких людей і, про всяк випадок, ваша група крові.

4.15. Пам'ятайте, що від вашої поведінки на дорозі залежить життя та здоров'я інших учасників дорожнього руху, а за порушення Правил дорожнього руху пішоходи також несуть адміністративну та кримінальну відповідальність.

5. ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ПАСАЖИРІВ

5.1. Посадку (висадку) дозволяється здійснювати пасажиром після зупинки транспортного засобу лише з посадкового майданчика, а в разі відсутності такого майданчика — з тротуару чи узбіччя, а якщо це неможливо, то з крайньої смуги

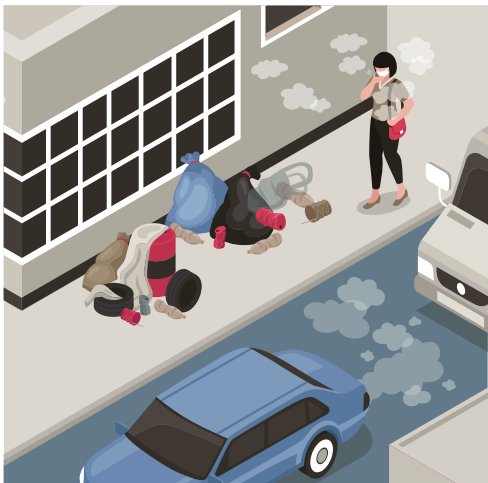
проїзної частини (але не з боку суміжної смуги для руху), за умови, що це буде безпечно та не створить перешкод іншим учасникам руху.

5.2. Пасажири, користуючись транспортним засобом, повинні:

- ✓ а) сидіти або стояти (якщо це передбачено конструкцією транспортного засобу) в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування;
- ✓ б) під час пересування в транспортному засобі користуватися засобами пасивної безпеки (підголовниками, ремнями безпеки, де їх установка передбачена конструкцією)

(крім пасажирів з інвалідністю, фізіологічні особливості яких унеможливають користування ременями безпеки), а на мотоциклі і мопеді — в застібнутому мотошоломі (змінено з 11.11.2020);

- ✓ в) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення автомобільних доріг;
- ✓ г) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху;
- ✓ ґ) у разі зупинки чи стоянки транспортних засобів на їх вимогу в місцях, де дозволено зупинку, стоянку чи паркування лише водіям, які перевозять пасажирів з інвалідністю, на вимогу поліцейського пред'явити документи, що підтверджують інвалідність (крім пасажирів з явними ознаками інвалідності).

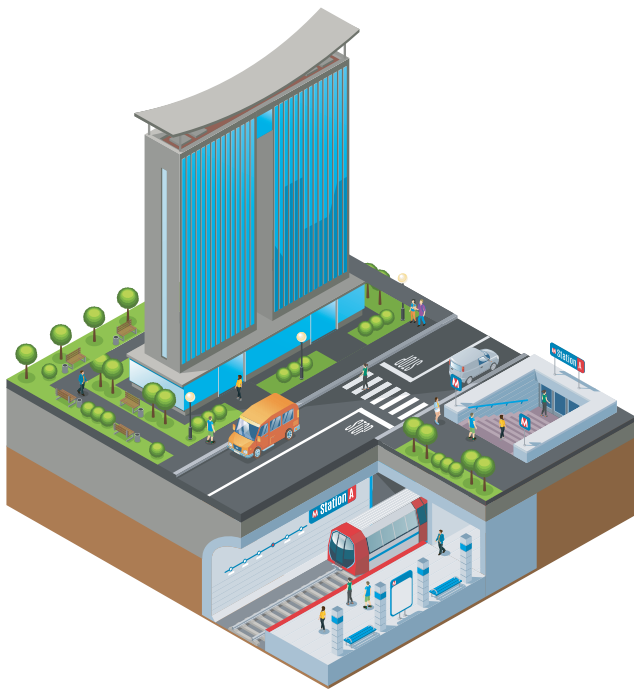
5.3. Пасажирам забороняється:

- а) під час руху відволікати увагу водія від керування транспортним засобом та заважати йому в цьому;
- б) відчиняти двері транспортного засобу, не переконавшись, що він зупинився біля тротуару, посадкового майданчика, краю проїзної частини чи на узбіччі;
- в) перешкоджати зачиненню дверей та використовувати для їзди підніжки і виступи транспортних засобів;
- г) під час руху стояти в кузові вантажного автомобіля, сидіти на бортах або в не обладнаному для сидіння місці.

5.4. У разі дорожньо-транспортної пригоди пасажир причетного до пригоди транспортного засобу повинен надати можливу допомогу потерпілим, повідомити про пригоду орган чи уповноважений підрозділ Національної поліції і перебувати на місці до прибуття поліцейських.

5.5. Пасажир під час користування транспортним засобом має право на:

- а) безпечне перевезення себе і багажу;
- б) відшкодування завданих збитків;
- в) отримання своєчасної і точної інформації про умови і порядок руху.

6. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ, ЯКІ МАЮТЬ ЗНАТИ ПІШОХОДИ І ПАСАЖИРИ

6.1. Автомобільна дорога, вулиця (дорога) – частина території, в тому числі в населеному пункті, призначена для руху транспортних засобів і пішоходів, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, і обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу. Цей термін включає також спеціально побудовані тимчасові дороги, крім довільно накатаних доріг (колій).

6.2. **Дитяча утримуюча система**

– обладнання, що здатне утримувати дитину в сидячому або нахилому положенні, яка у разі зіткнення або різкого гальмування транспортного засобу зменшує небезпеку травмування дитини,

що в ньому перебуває, шляхом обмеження рухливості її тіла. Відповідно до п. 21.11 Правил дорожнього руху, забороняється перевозити дітей, зріст яких менше 145 см, у транспортних засобах без використання дитячих утримуючих систем, що дають змогу пристебнути дитину за допомогою ременів безпеки, передбачених конструкцією цього транспортного засобу.

Характеристики дитячої утримуючої системи повинні відповідати масі та зросту дитини, яка у ній перевозиться.

6.3. Острівець безпеки – технічний засіб регулювання дорожнього руху на наземних пішохідних

переходах, конструктивно виділений над проїзною частиною дороги та призначений як захисний елемент для зупинки пішоходів під час переходу проїзної частини дороги. До острівця безпеки належить частина розділювальної смуги, через яку пролягає пішохідний перехід.

6.4. Пасажир – особа, яка користується транспортним засобом і перебуває в ньому, але не причетна до керування ним.

6.5. Пішохід – особа, яка бере участь в дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу. До пішоходів прирівнюються також особи, які рухаються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть велосипед, мопед, мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу чи інвалідну коляску.

6.6. Пішохідна зона – площі, майданчики, проходи і вулиці в забудові населеного пункту, що призначені для руху пішоходів та можливості проїзду (під'їзду) лише спеціального транспорту. Позначається дорожнім знаком 5.33.

6.7. Пішохідний перехід – ділянка проїзної частини або інженерна споруда, призначена для руху пішоходів через дорогу. Пішохідні переходи позначаються дорожніми знаками 5.35.1– 5.37.2, дорожньою розміткою 1.14.1–1.14.3 та пішохідними світлофорами. За відсутності дорожньої розмітки межі пішохідного переходу визначаються відстанню між дорожніми знаками або пішохідними світлофорами, а на перехресті за відсутності пішохідних світлофорів, дорожніх знаків та розмітки – шириною тротуарів чи узбіч. Регульованим вважається пішохідний перехід, рух по якому регулюється світлофором чи регулювальником, нерегульованим – пішохідний

перехід, на якому немає регулювальника, світлофори відсутні або вимкнені чи працюють у режимі миготіння жовтого сигналу.

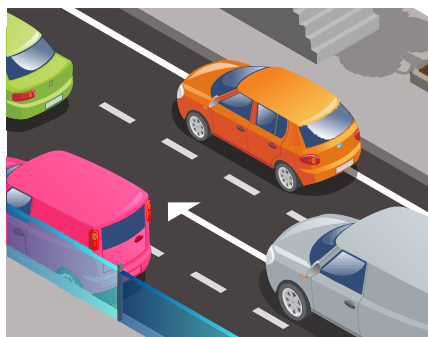
6.8. **Пішохідна доріжка**

– доріжка з покриттям, призначена для руху пішоходів, виконана в межах дороги чи поза нею і позначена знаком 4.13.

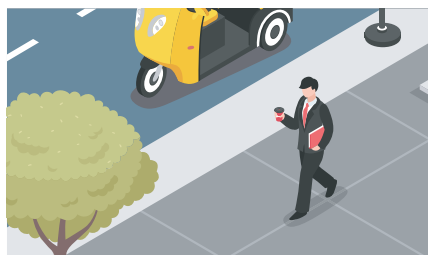

6.9. **Проїзна частина**

– елемент дороги, призначений для руху нерейкових транспортних засобів. Дорога може мати декілька проїзних частин, межами яких є розділювальні смуги.

6.10. **Тротуар** – елемент дороги, призначений для руху пішоходів, який прилягає до проїзної частини або відокремлений від неї газоном.

СВІТЛОПОВЕРТАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Безпека – головний принцип, якого обов’язково варто дотримуватися у дорожньому русі. Це важливо не лише для водіїв автотранспортних засобів, але і для пішоходів. За офіційною статистикою наїзд на пішохода – найбільш поширений вид ДТП (у великих містах частка наїздів становить понад 50% від усіх дорожньо-транспортних пригод). При цьому переважно ДТП за участю пішоходів відбувається в темний час доби. Саме тому з кінця 2020 р. в Україні використання світлоповертальних елементів заради безпеки на дорозі затверджено на законодавчому рівні. Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2020 р. №1105 «Про внесення змін до Постанови КМУ від 10 жовтня 2001 р. №1306 «...у темний час доби та в умовах недостатньої видимості пішоходи мають використовувати світлоповертальні елементи або ж носити одяг, який має такі елементи».

Світлоповертальні елементи є ефективним засобом підвищення безпеки руху. Їхнє використання пішоходами або велосипедистами дозволяє водію помітити рухомий об’єкт на дорозі та вчасно зреагувати. Людину в одязі зі

світлоповертальними елементами видно на дорозі вже за 130-150 м, тоді як в темному одязі і без світловідбивачів – лише за 25-50 м. Перш ніж повністю зупинитися, автомобіль, що рухається на швидкості 50-60 км/год, за 1 сек часу подолає 17 метрів. А отже, у водія є лише 1 – 1,5 сек, щоб зреагувати. При цьому треба зважати, що довжина гальмівного шляху буде залежати не лише від швидкості руху авто, а й від швидкості реакції водія, його стану, погодних умов, дорожнього покриття, технічних характеристик транспортного засобу тощо.

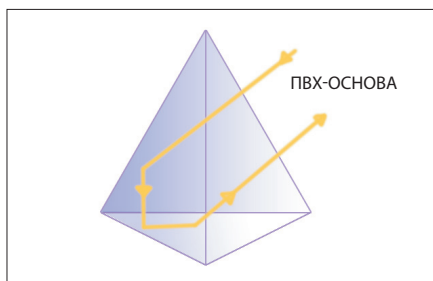
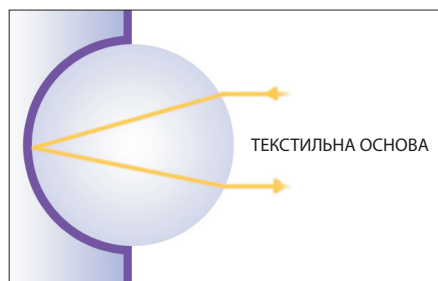
Доведено, що носіння світлоповертальних елементів на одязі дозволяє зменшити аварійність серед пішоходів у 6-8 разів.

2.1. Принцип дії

Світлоповертальні елементи (СПЕ) – це елементи, виготовлені на основі спеціальних матеріалів, що здатні відбивати («повертати») світловий промінь в бік джерела світла з мінімальним розсіюванням. У структуру світлоповертального матеріалу вбудовані лінзи – мікропризми, мікросфери, пірамідки. Внаслідок подвійного заломлення промінь світла, що падає на лінзи, повертається у тому ж напрямку.

Оптимальний кут потрапляння світла, при якому світловідбиваючий елемент буде працювати – 40 градусів. Існують кілька видів СПЕ в залежності від кута світлоповертання – ширококутні (кут становить близько 50 градусів) і вузькокутні (кут близько 25 градусів). Більш ефективними в застосуванні є ширококутні світлоповертальні елементи.

2.2. Функціональні характеристики і якість

Якість світлоповертального матеріалу залежатиме від двох важливих характеристик (параметрів) – коефіцієнту світлоповертання та коефіцієнту яскравості.

Коефіцієнт світлоповертання (КС) – це співвідношення яскравості поверхні з рівнем її освітлення. Виражається у міліканделах на люкс і на квадратний метр (мкд/лк м²) або англ. (cd/lux/m²). Відповідно до стандарту CE EN13356-2001 (європейський стандарт якості світлоповертальних елементів, на який орієнтуються у країнах з обов'язковим використанням світлоповертальних елементів пішоходами) мінімально якісним коефіцієнтом світлоповертання для пішоходів є 400 cd/lux/m². У цілому за коефіцієнтом світлоповертання визначають чотири рівні:

- ✓ Надвисокий КС - > 600 cd/lx x m²;
- ✓ Високий КС - 450-600 cd/lx x m²
- ✓ Середній КС - 330-450 cd/lx x m²
- ✓ Низький КС - < 330cd/lx x m²

Коефіцієнт світлоповертання матеріалу з мікропризм буде в десятки разів більше, ніж матеріалу з мікросфер.

Коефіцієнт яскравості – це різниця світлоповертання від ідеально білої поверхні і тієї, що спостерігається.

Представлені на ринку світлоповертальні елементи зазвичай мають широкий спектр кольорів: жовтий, синій, помаранчевий, червоний, зелений, срібний/білий тощо.

Додавання барвників може знижувати якість світлоповертального матеріалу. Те ж саме стосується друкованих та термотрансферних зображень на виробках. Друк на якісних твердих світловідбивачах можливий лише у тому випадку, якщо його площа займає не більше третини загальної площі виробу.

Оптимальними кольорами для світлоповертальних елементів є лимонний, білий, світло-сірий. Матеріали інших кольорів мають світлоповертальні властивості, проте порівняно із вказаними вони є нижчими - при однаковому рівні освітлення якщо у білого буде показник світлоповертання до 100%, то у рожевого – лише 40%.

Фахівці визначають якість світлоповертання за допомогою спеціального пристрою – ретрорефлектометра.

ЯК ВИЗНАЧИТИ ЯКІСТЬ САМОСТІЙНО?

Обираючи собі будь-яку річ зі світлоповертальними елементами, звертайте увагу аби матеріал добре відбивав світло. Найпростіший спосіб – сфотографувати виріб за допомогою мобільного телефону з увімкненим спалахом або спрямувати промінь ліхтарика з деякої відстані (3-5 метрів). Якісна продукція буде світитися яскраво, підробка – тьмяно або взагалі не світитиметься.

Важливо, аби світлоповертальний елемент працював при будь-якому куті освітлення, а тому спрямовуючи промінь світла, продовжуйте повертати виріб у різні сторони – його яскравість не повинна при цьому погіршуватися або зникати зовсім.

Якщо купуєте одяг зі світлоповертальними елементами, у першу чергу оцініть зовнішній вигляд нашивки. Поверхня матеріалу має бути рівною, гладкою, без тріщин та подряпин, якісно прошита на рівні 2-3 мм від краю – така техніка дозволяє захистити нашивку від пошкоджень у разі багаторазового прання чи хімчистки.

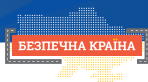
Якісна світлоповертальна стрічка повинна мати лише тканинну основу. Перевірити це легко, відігнувши край нашивки. Для продажу у спеціалізованих магазинах аби підтвердити підтвердити стандарт якості відомі виробники

маркують тканинну основу або додають бірки з логотипом до вже готового виробу (одягу, взуття, шкільних портфелів тощо). Зверніть увагу! Малюнок або логотип на таких речах не повинен розмиватися або стиратися.

Важливо, аби продукція зі світлоповертальними елементами супроводжувалася інструкцією по догляду та пранню, у тому числі вказівками для пралень та хімчисток. Якісні світлоповертальні матеріали мають витримувати не менше 30 циклів прання.

ОБОВ'ЯЗКОВО звертайте увагу на якість світлоповертальних елементів!

Вони мають бути дієвими, аби зберегти вам життя!

**СВІТОВИЙ ЛІДЕР У СФЕРІ
ВИРОБНИЦТВА СВІТЛОПО-
ВЕРТАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ**

3M™ Scotchlite – світлоповертальні матеріали найвищої якості, що застосовуються у професійній сфері та користуються попитом серед виробників світлоповертальної продукції в усьому світі

ТОВ "КОМПАНІЯ "БІКО" – офіційний дистриб'ютор продукції 3M в Україні, національний виробник та комплексний постачальник засобів індивідуального захисту

- високий коефіцієнт яскравості, навіть за умов впливу води та бруду
- волого- та термостійкість
- збереження світлоповертальних властивостей навіть після 60-75 циклів прання
- сертифікат якості, без шкідливих речовин

Засоби індивідуального захисту органів дихання, зору, слуху, голови, тіла, сигнальний спецодяг, захисне взуття, гігієнічне обладнання, абразивні матеріали, промислові герметики, клеї та стрічки

2.3. Класифікація світлоповертальних елементів та їх характеристика

Для підвищення безпеки на дорогах світлоповертальний ефект є дуже важливим. Варто відзначити, що використовується він не лише для підвищення видимості пішоходів чи велосипедистів. У першу чергу це невід'ємна частина дорожньої інфраструктури – дорожні знаки, розмітки, пішохідні переходи, номерні знаки, етикетки та інші маркування на транспортних засобах тощо – усе це має бути видимим для водіїв у сутінках та вночі, за туманної чи пасмурної погоди. А оскільки пішоходи та велосипедисти є учасниками дорожнього руху, то і їхнє позначення на дорозі є обов'язковим!

Світлоповертальні елементи, що використовуються саме для носіння на одязі, відрізняються матеріалом, з якого вони виготовлені.

Види світлоповертального матеріалу

Світлоповертальна плівка – застосовується для виготовлення дорожніх знаків та інших елементів дорожньої інфраструктури.

Світлоповертальна стрічка – призначена для забезпечення видимості різних об'єктів, відрізняється високим коефіцієнтом яскравості незалежно від рівня освітлення. За рахунок стійкості до зносу незалежно від погодних умов має широкий спектр застосування,

у тому числі і для пошиву або оформлення одягу, спецодягу, взуття, шкіргалантерейних та інших виробів. Основа буває текстильною (тканинною) або зі спеціального полімеру (ПВХ-основа – полівінілхлоридна плівка).

Світлоповертальний текстиль – тканина на основі фібро-волокна, що дозволяє світитися широким спектром кольорів.

Катафоти – твердий матеріал комірчастої структури з мікропірамідками всередині.

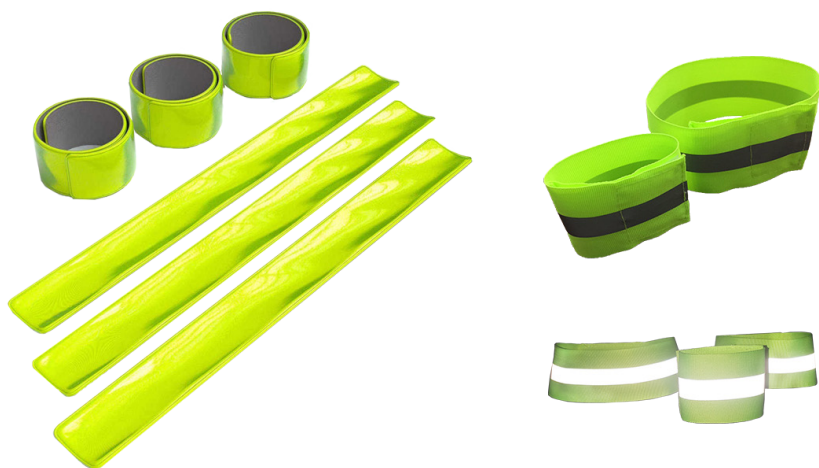
Флюоресцентна фарба, люмінофор, світлодіоди тощо – не мають ефекту світлоповертання, але світяться у темряві, незалежно від того спрямований них промінь світла чи ні.

Світлоповертальні вироби – це вироби, виготовлені частково або повністю зі світлоповертального матеріалу, що можуть бути предметом одягу або додатковим засобом з метою підвищення видимості людини на дорозі у темний час доби.

Самостійні або зйомні світлоповертальні вироби – легко знімаються і одягаються, кріплячись до деталей одягу, головних уборів, аксесуарів чи предметів (сумок, рюкзаків, поясів тощо), засобів пересування (велосипедів, роликів, колясок тощо) – світлоповертальні ремені, браслети, жилети, брелки, значки, наліпки, накладки на спиці велосипедів, колясок та ін.

Вшиті світлоповертальні елементи одягу, спецодягу – стрічки, канти, шнурівки, шеврони, нашивки, термотрансферні зображення тощо. Традиційно використовуються на спецодязі працівників поліції, служб екстреної медичної допомоги, пожежної, автодорожньої служби, військових, з недавнього часу – у службах доставки. Багато виробників одягу та взуття застосовують їх під час пошиву своїх колекцій – дитячого, підліткового, спортивного, туристичного, верхнього одягу та ін.

Світлоповертальні браслети – самофіксуючі зйомні вироби на твердій полімерній або текстильній основі без додаткової фурнітури для носіння на одязі, тілі, рюкзаках, сумках, велосипедних рамах, колясках тощо. Перевагою їх є забезпечення видимості об'єкта з усіх сторін при відносно невеликому розмірі.

Світлоповертальні значки, брелки, підвіски – універсальні світлоповертальні вироби на твердій основі, призначені для кріплення на одязі та аксесуарах. Virізняються широким різноманіттям форм, кольорів та варіантів кріплення. Невеликого розміру, а тому для підвищення видимості з усіх сторін таких виробів має бути більше.

Світлоповертальні наклейки – термошефрони та термоаплікації – наклейки, що наносяться на одяг, аксесуари за допомогою термопресу; наклейки зі спеціальної світлоповертальної клейкої плівки, стійкої до впливу дорожніх та погодних умов.

Світлоповертальні ремені та жилети – найбільш ефективні у класифікації світлоповертальних елементів. Забезпечують високу видимість об'єкта

за рахунок великої площі світлоповертання у фронтальній проекції – спереду і ззаду. Тому застосовуються у професійній сфері. Для збільшення видимості з бокових сторін рекомендовано носити у поєднанні зі світлоповертальними браслетами.

Світлоповертальні жилети та ремені – найвищий рівень дитячої безпеки

Для підвищення рівня дитячої безпеки на дорогах та зменшення дорожньо-транспортного травматизму серед дітей світлоповертальні жилети та ремені є найбільш рекомендованими для школярів.

Для дошкільного та молодшого шкільного віку оптимальним варіантом є жилети. Вони зручні, легко одягаються і знімаються, щоб дитина змогла впоратися самотійно, ефективні для групових виходів. Старшокласникам можна рекомендувати як жилети, так і ремені, для збільшення видимості з бокових сторін їх бажано носити у поєднанні зі світлоповертальними браслетами.

ОБИРАЙ ЯКІСНЕ!

Тканина: 100% ПЕ

СВІТЛОПОВЕРТАЛЬНА СТРИЧКА ЗМ™

- високий рівень яскравості: ISO 20471, 2 клас
- вологонепроникність;
- стійкість до зносу (до 60 циклів прань);
- сертифікат якості;
- без шкідливих речовин.

РЕМЕНІ РЕГУЛЬОВАНІ, БРАСЛЕТИ ТЕКСТИЛЬНІ, ЖИЛЕТИ ДИТЯЧІ «БДЖІЛКА»

ДОДАЄМО НАДПИСИ, ЛОГОТИПИ НА ЗАМОВЛЕННЯ

Найбільший в Україні вибір якісних світлоповертальних елементів:

bdr.in.ua, +380674662928,
Київ, Велика Васильківська, 55Г, оф. 100

БЕЗПЕКА
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
інтернет-магазин

2.4. Рекомендації до використання (носіння) світлоповертальних елементів

Світлоповертальні елементи зазвичай розміщують:

на одязі, головних уборах, взутті; рюкзаках, сумках, аксесуарах; на велосипедах, самокатах, роликах, колясках; на велошоломах та іншому захисному спорядженні велосипедистів, мотоциклістів.

Розміщують світлоповертальні елементи на одязі так, щоб під час переходу або руху проїжджою частиною дороги на них потрапляло світло фар автомобіля та привертало увагу водія.

Світлоповертальні стрічки або браслети на одязі рекомендовано розмішувати у вигляді горизонтальних або вертикальних ліній по так званих сигнальних точках (див. Схема 1):

- ✓ спина-живіт – спереду і ззаду;
- ✓ на рукавах вище ліктя або манжетах у вигляді ліній шириною не менше 2,5 см;
- ✓ на штанах – на відстані від нижнього краю не менше 3 см (для дитячого одягу) і не менше 5 см (для підліткового і дорослого одягу);
- ✓ головний убір, капюшон – спереду-ззаду.

Серед декількох світлоповертальних елементів, що одягаються разом, один має бути основний, решта додаткові. Рекомендована оптимальна висота розміщення основного – 80-100 см від

поверхі землі (підлоги).

Оптимальна площа поверхні одного світлоповертального елемента – від 25см²

Форму світлоповертальних елементів варто обирати просту: лінія, круг, квадрат.

Світлоповертальних елементів багато не буває: чим їх більше, тим краще.

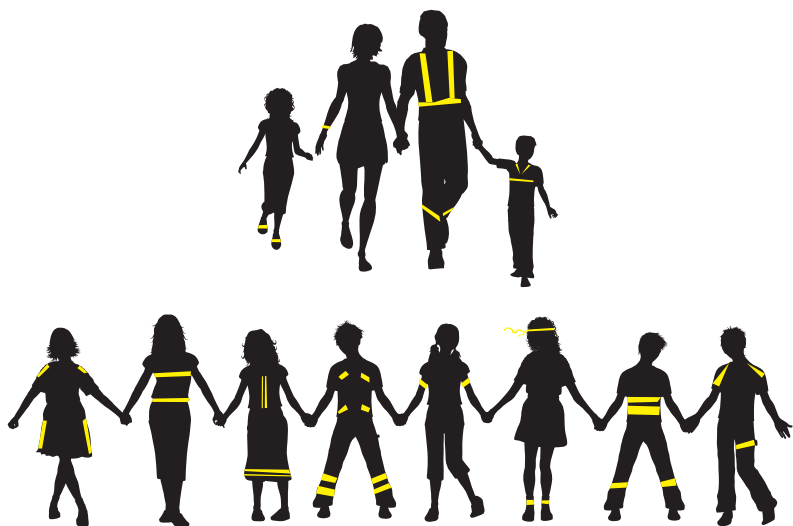

Схема 1. Приклад розміщення світлоповертальних елементів на одязі

ПАМ'ЯТАЙТЕ! Носіння світлоповертальних елементів ефективно лише у поєднанні із дотриманням правил дорожнього руху!

2.5. Рекомендації з поглиблення знань та популяризації теми використання світлоповертальних елементів у загальноосвітніх навчальних закладах

Систематична інформаційно-роз'яснювальна робота з дітьми стосовно профілактики дорожньо-транспортного травматизму неодмінно має включати тему носіння світлоповертальних елементів заради безпеки на дорозі. Зокрема:

- 1) формування у дітей конкретних та чітких знань про правила дорожнього руху, небезпеку неуважного поводження та ігор на дорозі, неможливості миттєвої зупинки автомобіля, ефективність використання світлоповертальних елементів у темний час доби та у негоду.
- 2) формування розуміння, що наявність світлоповертальних елементів не надає переваг на дорозі та не захистить у разі ДТП, а лише робить дитину видимою для водіїв та допоможе попередити небезпеку наїзду. А отже, все одно варто дотримуватися правил дорожнього руху та переконатися, що водій вас помітив.
- 3) формування у дітей позитивного сприйняття світлоповертальних елементів, переконання їх через ігри, акції, конкурси, творчі завдання, інтегровані форми діяльності що це красиво, яскраво, модно, а ще важливо та необхідно.

- 4) проведення загальношкільних заходів, тематичних уроків, елементів уроків з основ безпеки життєдіяльності, виховних годин, присвячених темі використання (носіння) світлоповертальних елементів.
- 5) участь дітей спільно з батьками та педагогами у тематичних ігрових заходах – змодельованих ситуаціях, де б вони могли відпрацювати отримані знання і навички.
- 6) організоване забезпечення дітей світлоповертальними елементами, контроль за їх наявністю та використанням (носінням) як з боку навчального закладу, так і батьків.
- 7) бесіди з батьками про важливість світлоповертальних елементів заради підвищення безпеки дитини на дорозі. Підкреслити необхідність забезпечити ними дитину, під час придбання одягу та взуття надавати перевагу моделям зі світлоповертальними елементами. Закликати батьків на власному прикладі демонструвати дітям дотримання вимог носіння світлоповертальних елементів.
- 8) обов'язкове дотримання вимог з організації безпеки руху дитячими колективами за межами навчального закладу: під час руху групи у темний час доби, сутінках, непогоду, у місцях, необлаштованих для пішоходів, педагоги групи на початку та в кінці колони, а також усі діти, мають бути одягнені у

світлоповертальні жилети. Навчальному закладу рекомендовано мати на балансі не менше 2-х комплектів дитячих (по 25 шт. у кожному) та не менше 2-х дорослих світлоповертальних жилетів.

Пропонуємо декілька цікавих ідей з популяризації теми використання (носіння) дітьми світлоповертальних елементів в рамках проведення загальношкільних заходів, тематичних уроків, елементів уроків з безпеки життєдіяльності.

ІДЕЯ 1. «НА ПОДІУМІ»

Діти люблять бути яскравими. Проведіть показ моди в закладах освіти. Надайте перевагу одягу флуоресцентних (неонових) кольорів, таких як зелений, рожевий, червоний, жовтий, оранжевий. Прикрасьте образ (сумки, рюкзаки, головні убори, аксесуари тощо) світлоповертальними елементами. Заохотьте дітей моделювати різні кольори та вироби.

ІДЕЯ 2. «ЯСКРАВИЙ ДЕНЬ»

Проведіть у школі день «Будь яскравим». Присвятіть його темі носіння світлоповертальних елементів. Попросіть усіх одягнутися в одяг флуоресцентних кольорів та із використанням світлоповертальних елементів. Яка зміна від звичних кольорів шкільної форми!

Варіант 1. Цей день може бути присвячений пам'яті дітей вашої школи, що загинули в ДТП.

Варіант 2. Збір пожертв на лікування того (тих), хто постраждав в ДТП. Або ж на придбання дидактичних матеріалів з безпеки дорожнього руху для вашої школи.

Варіант 3. Конкурс між класами, нагородження найбільш «яскравих» класів або учнів.

ІДЕЯ 3. «ПРИКРАСЬ ВЕЛОСИПЕД»

Прикрасьте з дітьми велосипед, або самокат, або ролики чи ковзани... Чудова вправа для дітей молодшого шкільного віку. Навчаючи їх використанню захисних шоломів під час їзди на велосипеді, нагадайте і про світлоповертальні елементи. Нехай «засвітять» свій засіб для пересування світлоповертальними наклейками, накладками на спиці тощо.

ІДЕЯ 4. «ЗРОБИ САМ»

Варіант 1. Створіть власний дизайн світлоповертального елементу – намалюйте його на уроках образотворчого мистецтва чи праці.

Варіант 2. Створіть флайтер самостійно – на уроках праці, дизайну чи технологій. Поясніть дітям різницю між флуоресцентними тканинами (неонові кольори для видимості вдень/сутінках) та світлоповертальними матеріалами (блискуча пластмаса або сріблясто-сіра тканина для нічної видимості). Нехай повправляються у пошиві обох варіантів. Або ж запропонуйте переробити старий світлоповертальний виріб.

ІДЕЯ 5. «ВЛАСНА СПРАВА»

Включіть товари зі світлоповертальними елементами (наприклад ті, що розробляли чи шили самостійно) у проект шкільного підприємництва. Діти можуть відкрити власну крамницю, розробити каталог товарів,

маркетингові матеріали (плакати, прейскуранти, рекламу, тощо) управляти бюджетом, вести кіоск або Інтернет-магазин.

ІДЕЯ 6. «НЕ ТАКІ ЯК УСІ»

Внесіть світлоповертальні елементи до матеріалів із пошиву шкільної форми для учнів класу чи школи. Це можуть бути шеврони з назвою чи логотипом школи, смужки чи канти на піджаках тощо. Це швидкий спосіб подбати про

безпеку усіх дітей одночасно. А також згуртувати дітей, бо діти люблять виділятися, люблять бути однаковими: якщо всі це носять, то і я носитиму.

ІДЕЯ 7. «ДУМАЙ МАЛИМ. ВИРОЩУЙ ВЕЛИКЕ»

Дітям зазвичай подобається носити дрібні світлоповертальні вироби – брелки, браслети, значки, наліпки, стрічки тощо. Заведіть повсякденну моду на ці речі – частіше вручайте їх вихованцям в якості подарунків, заохочень чи виграшів. Пояснюйте, для чого вони потрібні.

Переконайте дітей обирати одяг, взуття, головні убори та сумки саме зі світлоповертальними елементами. Проведіть бесіди з батьками.

3. СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ МОВОЮ ДІТЕЙ

Страхування – відносини між страховою компанією (страховиком) і особою (страхувальником), які передбачають фінансовий захист застрахованої особи (страхувальника) у випадку настання певної події.

У всіх цих видах страхування є дві сторони відносин:

Страховик → страхова компанія

Страхувальник → особа, яка отримує фінансовий захист

Страховик бере на себе зобов'язання захисту фінансових витрат страхувальника, а саме повинен надати свої послуги якісно та повною мірою залежно від виду страхування.

Страхувальник зобов'язаний сплатити страховику страховий платіж в строки та в розмірі обумовлені сторонами.

Страховання можна поділити на наступні основні групи за видами.

ЖИТТЯ. Під час страхування ЖИТТЯ страховою компанією забезпечується фінансовий захист самої застрахованої особи або її рідних у випадках настання шкоди саме ЖИТТЮ людини або її працездатності (інвалідності). Іншими словами можна сказати, що у випадку смерті застрахованої людини чи втрати нею можливості працювати, страхова компанія зобов'язана надати певні (передбачені договором) фінансові виплати самій застрахованій людині або родичам у випадку її смерті.

ЗДОРОВ'Я. Під час страхування ЗДОРОВ'Я людини страховою компанією забезпечуються фінансові витрати людини, які спрямовані на її

лікування. При такому страхуванні, і у випадку погіршення здоров'я, застрахована особа має право на оплату свого лікування страховою компанією.

МАЙНО. У разі страхування МАЙНА страховою компанією забезпечується відшкодування фінансових витрат власника застрахованого майна. Майном може бути як будинок, квартира, автомобіль, так і коштовності. У випадку пошкодження застрахованого майна або навіть його знищення під час пожежі, природних катаклізмів (затоплення, ураган, удар блискавки) або протизаконних дій іншої людини страхова компанія зобов'язана відшкодувати витрати власника такого майна.

ТРАВМИ. Страхування людини від ТРАВМ, як правило, використовується спортсменами, у яких високий ризик отримати травми під час тренувань або змагань. Такий вид страхування застосовується у зв'язку з тим, що травми можуть зупинити процес тренувань спортсмена або ж взагалі поставити крапку на його спортивній кар'єрі.

Страхування в Україні регулюється низкою нормативно-правових актів: законами, кодексами та підзаконними актами.

Законом України «Про страхування» передбачені два види страхування: обов'язкове та добровільне.

Обов'язкове страхування, як правило, соціальне та має на меті захист найризикованіших груп громадян залежно від їх службових обов'язків (пожежники, поліцейські, військовослужбовці, медики) або залежно від сфери настання страхових випадків (авіація, транспорт, сільське господарство тощо). Відсутність укладення договору обов'язкового страхування карається законом.

Добровільне страхування не є обов'язковим, а має на меті захист фінансової стабільності людини виключно за її бажанням.

Приклади обов'язкового та добровільного страхування:

ОБОВ'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ	ДОБРОВІЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ
особисте страхування військовослужбовців	страхування життя
особисте страхування медичних та фармацевтичних працівників	медичне страхування
страхування цивільно- правової відповідальності власників наземних транспортних засобів	страхування майна
страхування спортсменів вищих категорій	страхування транспорту (автомобілів)

Одним із найрозповсюдженіших видів обов'язкового страхування серед автомобілістів є обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності (ОСЦПВ) власників наземних транспортних засобів. Цей вид страхування є соціальним та фундаментальним для автовласників.

Укладаючи договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів страхувальник отримує захист від фінансових витрат у випадку, якщо станеться дорожньо-транспортна пригода, у якій саме він буде винен.

Простішими словами можна пояснити так: якщо сталася дорожньо-транспортна пригода між автомобілем А і Б, і винним є водій автомобіля А, то страхова компанія, яка уклала договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності відносно цього автомобіля, має обов'язок по відшкодуванню збитків, спричинених автомобілю Б. Отже, в такому випадку оплачувати ремонт автомобіля Б буде не сам водій автомобіля А, а його страхова компанія.

Крім того, у сфері обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів на законодавчому рівні з'являється ще один суб'єкт – Моторне (транспортне) страхове бюро України, яке виконує соціальні і гарантійні функції. Як,

от наприклад, у випадках, коли винуватцем дорожньо-транспортної пригоди є учасник бойових дій або особа з інвалідністю I групи відшкодування шкоди потерпілим покладено на Моторне (транспортне) страхове бюро України. Ще одним значущим завданням бюро є проведення виплат страхових відшкодувань за страхові компанії, які ліквідовані або визнані банкрутами.

На сьогоднішній день страхування – це розвинений специфічний ринок надання страховиками страхових послуг, метою якого є фінансовий захист людини. Ринок фінансових послуг охороняється та контролюється державою. Маючи договір страхування людина забезпечує свою фінансову стабільність та фінансовий захист.

ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНА ПРИГОДА: ЯК ДІЯТИ

Дорожньо-транспортна пригода (ДТП) – подія, яка відбулася під час руху транспортного засобу, у результаті якої загинули або травмувалися люди, чи завдано матеріальних збитків.

ОСНОВНІ ВИДИ ДТП	зіткнення транспортних засобів
	перекидання транспортного засобу
	падіння у воду транспортного засобу
	пожежа в автомобілі
	наїзд транспортного засобу на пішохода

Слід звернути увагу на найбільш розповсюджені причини ДТП:

- ✓ перевищення швидкості;
- ✓ виїзд на смугу зустрічного руху;
- ✓ недотримання дистанції;
- ✓ керування транспортом у стані алкогольного сп'яніння;
- ✓ перевтома водія і, як наслідок, сон за кермом;
- ✓ несправність автомобіля.

Провівши аналіз всіх вище перерахованих причин, через які стаються ДТП, основною причиною, як бачимо, є порушення Правил дорожнього руху.

На жаль, на сьогодні часто порушниками Правил дорожнього руху є не лише водії автомобілів, але й інші учасники дорожнього руху – пішоходи та велосипедисти.

Правила дорожнього руху мають окремі розділи, присвячені правам і обов'язкам пішоходів та велосипедистів, наприклад розділ 4 Правил має

саме таку назву – Обов'язки і права пішоходів, а розділ 6 – Вимоги до велосипедистів.

Отже, найкращим способом протидії дорожньо-транспортним пригодам є дотримання Правил дорожнього руху – як на вулиці та автошляхах, так і у житловій зоні.

Окрему увагу варто звернути на дії учасників та свідків ДТП:

- ✓ надання допомоги потерпілій особі внаслідок ДТП;
- ✓ невідкладне повідомлення про ДТП працівників поліції, а також служби швидкої медичної допомоги, якщо є ризик здоров'ю чи життю людини. Допускається не залучати поліцію до ДТП у разі, якщо незначна шкода при цьому завдана лише автомобілям;
- ✓ максимальне збереження слідів ДТП;
- ✓ фіксація всіх ознак транспортного засобу, що спричинив ДТП та втік з місця пригоди (марка та номер авто, колір, інші прикмети).

Ризик постраждати внаслідок ДТП є у кожного, як у дорослого, так і у дитини, як у водія автомобіля, так і у пішохода, велосипедиста чи пасажирів громадського транспорту. Уберегтися від ДТП чи страшних її наслідків допоможе знання та беззаперечне дотримання Правил дорожнього руху.

ДОТРИМУЙТЕСЬ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ!

**МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД
«ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ ВНАСЛІДОК ДТП»**

[HTTP://DOPOMOGADTP.COM/UA/](http://dopomogadtp.com/ua/)
FOND@DOPOMOGADTP.COM

+38 068 466 43 82

 dopomogadtp

 Безпечнакраїна